Fond Ċentrali tal-Koperattivi

Rapport u kontijiet finanzjarji

Għas-sena li għalqet fit-30 ta' Settembru 2016

Werrej

Rapport tal-membri tal-Fond	2
Kont ta' dħul u nfiq	4
Karta tal-bilanċ fit-30 ta' Settembru	5
Stqarrija dwar bidliet fil-fond akkumulat u riżervi	7
Stqarrija dwar dħul u ħruġ ta' flus	8
Noti fuq id-dikjarazzjonijiet finanzjarji	9
Rapport indipendenti ta' l-awdituri	27

Rapport tal-membri tal-Kumitat tal-Fond Ċentrali tal-Koperattivi

Il-membri tal-kumitat qed jippreżentaw dan ir-rapport u l-kontijiet finanzjarji tal-Fond Ċentrali tal-Koperattivi (il-"Fond") għas-sena li għalqet fit-30 ta' Settembru 2016.

Attivitajiet prinċipali

Il-Fond Ċentrali tal-Koperattivi għandu diversi għanijiet kif imsemmija f'nota 1 ta' dan ir-rapport u kontijiet finanzjarji.

Rizultat

Ir-rizultat għas-sena juri bilanċ favorevoli għas-sena ta' € 373,541 (2015: € 326,033).

Membri tal-kumitat

Il-membri li servew matul din is-sena finanzjarja huwa kif gej:

Chairman	Is-Sur Miguel Borg (appuntat Chairman fil-21 ta' Ottubru 2016) Is-Sur Anton Muscat (appuntat Chairman fis-16 Gunju 2016 u rriżenja fil-21 ta' Ottubru 2016) Is-Sur Norman Cassar (irriżenja fit-30 ta' April 2016)
Deputy Chairman	Is-Sur Joseph Abela (appuntat fil-21 ta' Ottubru 2016)
Membri	Is-Sur Stephen Sultana (appuntat fil-21 ta' Ottubru 2016) Is-Sinjura Davinia Sammut Hili (appuntata fil-21 ta' Ottubru 2016) Is-Sur Noel Bartolo (appuntat fil-21 ta' Ottubru 2016) Is-Sur Emanuel Zahra (appuntat fil-21 ta' Ottubru 2016) Is-Sur Paul Piscopo (irriżenja fil-21 ta' Ottubru 2016) Is-Sur Emanuel Falzon (irriżenja fil-21 ta' Ottubru 2016) Is-Sur Angelo Azzopardi (irriżenja fil-21 ta' Ottubru 2016) Is-Sur Paul Debono (appuntat fl-24 ta' Awwissu 2015 u rriżenja fil-21 ta' Ottubru 2016) Is-Sur Mario Gerada (appuntat fis-6 ta' Novembru 2015 u rriżenja fil-21 ta' Ottubru 2016) Is-Sur Louis Zammit (appuntat fis-6 ta' Novembru 2015 u rriżenja fil-21 ta' Ottubru 2016) Is-Sinjura Frances Mifsud B.A. (Hons.) Acc, CPA FIA (irriżenjat fil-31 ta' Mejju 2015) Is-Sur Victor Zarb (irriżenja fit-31 ta' Lulju 2016)
Segretarja/u	Is-Sur Marvin Zammit B.A. (Hons) Acc, M.A. (Fin. Serv.), CPA, MIA

Żvelar ta' informazzjoni lill-awditur

Sad-data ta' dan ir-rapport, il-membri jikkonfermaw li:

- Safejn il-membri huma konxji, m'hemm ebda nformazzjoni rilevanti meħtiega mill-awditur indipendenti b'konnessjoni mat-tħejjija tar-rapport ta' l-awditur li l-awditur mhux konxju minnha, u
- Il-membri ħadu l-passi kollha li kellhom jieħdu sabiex ikunu nfurmati bl-informazzjoni rilevanti meħtieġa mill-awditur indipendenti b'konnessjoni mat-tħejjija tar-rapport ta' l-awditur kif ukoll li jistabilixxu li l-awditur huwa konxju ta' dik l-informazzjoni.

Dikjarazzjoni tar-responsabbiltajiet tal-membri tal-kumitat

L-Att XXX ta' l-2001 dwar is-Soċjetajiet Koperattivi, Kap.442 jirrikjedi lill-membri biex jippreparaw l-kontijiet finanzjarji għal kull sena finanzjarja li juru b'mod veru w ekwu l-qagħda finanzjarja tal-Fond Ċentrali tal-Koperattivi fl-aħħar tas-sena u r-riżultati ta' l-operazzjonijiet tagħha skond l-Istandards Internazzjonali tar-Rappurtaġġ Finanzjarju kif addottat mill-Unjoni Ewropeja. Fit-tħejjija dawn id-dikjarazzjonijiet finanzjarji, il-kumitat huwa meħtieġ li:

- jaddotta l-bazi tal-'going concern' sakemm jistabbilixxi li ma jkunx aktar xieraq li jippreżumu li l-Fond ma jkunx jista' jkomli fin-negozju;
- jagħżlu politika ta' kontabbilta xierqa u mbagħad japplikawha b'mod konsistenti;
- jagħmlu ġudizzji u stimi li huma raġonevoli u prudenti;
- iniżżlu fil-kontijiet id-dħul u l-ispejjez relatati mas-sena finanzjarja fuq l-'accruals basis';
- jivvalutaw separatament il-komponenti ta' l-attiv u l-passiv fil-kontijiet finanzjarji; u
- jirrapportaw figuri komparattivi li jikkorrispondu għal dawk tal-perjodu finanzjarju ta' qabel.

Il-membri huma responsabbli għaż-żamma ta' records ta' kontabbilta xierqa li jiżvelaw bi preċiżjoni raġonevoli l-pożizzjoni finanzjarja tal-Fond u biex jgħinuhom jiżguraw li d-dikjarazzjonijiet finanzjarji tħejjew sew skond ir-regolamenti tal-Leġislazzjoni Sussidjarja L.S. 344 tal-2016. Din ir-responsabbiltà tinkludi tfassil, implimentazzjoni u żamma ta' kontrolli nterni li jkunu rilevanti għall-preparazzjoni u l-preżentazzjoni ġusta ta' kontijiet finanzjarji li huma ħielsa minn dikjarazzjonijiet żbaljati materjali, kemm jekk minħabba frodi jew inkella żbalji. Il-kumitat huwa responsabbli wkoll għas-salvagwardja ta' l-assi tal-Fond Ċentrali tal-Koperattivi u għat-teħid ta' passi raġonevoli għall-prevenzjoni u kxif ta' frodi u irregolaritajiet oħra.

Awditur

Grant Thornton esprimew ir-rieda tagħhom li jkomplu fil-kariga ta' awditur.

M. Borg

Is-sur Miguel Borg
Chairman

Is-sur Joseph Abela
Deputy Chairman

Indirizz tal-Fond Ċentrali tal-Koperattivi:
Koperattivi Malta
Triq l-Imdina
Hal Qormi, QRM 9011
Malta

12 ta' Settembru 2017

Kont ta' dħul u nfiq

	Noti	2016	2015
		€	€
Kontribuzzjonijiet	6	475,780	418,721
Dħul finanzjarju minn investimenti	7	47,188	50,386
Dħul ieħor		2,006	4,001
Dħul totali		**524,974**	**473,108**
Spejjeż amministrattivi u oħrajn			
Spejjeż amministrattivi		46,738	31,309
Koperattivi Malta	8	57,662	66,658
Sħubija ma' għaqdiet internazzjonali		31,169	22,086
Attivitajiet oħra		600	600
Spejjeż finanzjarji		2,445	11,433
Skema ta' sussidju fuq l-imgħax fuq self u grants oħra		12,819	14,989
		151,433	**147,075**
Bilanċ favorevoli għas-sena	9	**373,541**	**326,033**
Dħul komplessiv ieħor			
Bidla fil-valur tal-investiment		70,191	24,858
Riklassifikazzjoni għal-Kont ta' dħul u nfiq fuq bejħ ta' nvestimenti		(9,484)	-
Dħul komplessiv ieħor għas-sena		**60,707**	**24,858**
Total ta' dħul komplessiv		**434,248**	**350,891**

Karta tal-bilanċ fit-30 ta' Settembru

	Noti	2016	2015
		€	€
ATTIV			
Attiv marbut			
Propjeta', inġenji u makkinarju	10	754,206	758,118
Investimenti	11	2,401,138	2,654,180
		3,155,344	**3,412,298**
Attiv kurrenti			
Debituri – kontribuzzjoni	6	753,820	663,427
Debituri – koperattivi relatati	8	30,609	-
Imgħax li jrid jinġabar	12	22,347	18,042
Flus il-bank	13	642,027	304,905
Flus fl-idejn	13	1	1
		1,448,804	**986,375**
Attiv marbut u attiv kurrenti		**4,604,148**	**4,398,673**

Karta tal-bilanċ fit-30 ta' Settembru – tkompli

	Noti	2016	2015
		€	€
FOND AKKUMULAT U RIŻERVI			
Riżerva ta' valur ġust fuq investimenti		454,731	394,024
Fond Ċentrali tal-Koperattivi – akkumulat		4,134,582	3,761,041
		4,589,313	**4,155,065**
PASSIV			
Fit-tul			
Self – ammont li għandu jitħallas wara sena	14	-	**170,399**
Kurrenti			
Self – kurrenti	14	-	53,497
Kredituri – ammonti li għandhom jitħallsu fi żmien sena	15	14,835	19,712
		14,835	**73,209**
Passiv kurrenti u fit-tul – total		**14,835**	**243,608**
Riżervi, self u kredituri – total		**4,604,148**	**4,398,673**

Il-kontijiet finanzjarji li jidhru f'paġni 4 sa 26 ġew approvati mill-Kumitat u awtorizzati għal-użu fit-12 ta' Settembru 2017 u ġew iffirmati għan-nom tal-Kumitat minn:

M. Borg.

Is-sur Miguel Borg
Chairman

Is-sur Joseph Abela
Deputy Chairman

Stqarrija dwar bidliet fil-fond akkumulat u riżervi

	Riżerva ta' valur ġust fuq investimenti	Fond akkumulat	Total
	€	€	€
Fl-1 ta' Ottubru 2014	369,166	3,435,008	3,804,174
Bilanċ favorevoli għas-sena	-	326,033	326,033
Bidla fil-valur ġust ta' l-investiment	24,858	-	24,858
Total ta' dħul komplessiv	**24,858**	**326,033**	**350,891**
Fit-30 ta' Settembru 2015	**394,024**	**3,761,041**	**4,155,065**
Fl-1 ta' Ottubru 2015	394,024	3,761,041	4,155,065
Bilanċ favorevoli għas-sena	-	373,541	373,541
Bidla fil-valur ġust ta' l-investiment	70,191	-	70,191
Riklassifikazzjoni għal-kont ta' dħul u nfiq fuq bejgħ ta' nvestimenti	(9,484)	-	(9,484)
Total ta'dħul komplessiv	**60,707**	**373,541**	**434,248**
Fit-30 ta' Settembru 2016	**454,731**	**4,134,582**	**4,589,313**

Stqarrija dwar dħul u ħruġ ta' flus

	Noti	2016	2015
		€	€
Attivitajiet kummerċjali			
Bilanċ favorevoli għas-sena		373,541	326,033
Aġġustamenti	17	(38,773)	(29,878)
Ċaqlieq fid-debituri		(121,002)	(132,395)
Ċaqlieq fil-kredituri		(9,385)	(1,449)
Ħlas ta' sussidju fuq self tal-koperattivi		(6,404)	-
Ħlas ta' interessi		(2,409)	(11,363)
		195,568	**150,948**
Investimenti			
Dħul minn bejgħ ta' investimenti		323,233	-
Imgħax mill-bank u investimenti		33,399	56,563
		356,632	**56,563**
Finanzjament			
Ħlas lura fuq is-self		(215,078)	(122,764)
		(215,078)	**(122,764)**
Ċaqlieq ta' flus fl-idejn u bilanċ tal-bank		337,122	84,747
Flus fl-idejn u bilanċ tal-bank fil-bidu tas-sena		304,906	220,159
Flus fl-idejn u bilanċ tal-bank fl-aħħar tas-sena	13	**642,028**	**304,906**

Noti fuq id-dikjarazzjonijiet finanzjarji

1 Regolamenti u attivitajiet tal-Fond Ċentrali tal-Koperattivi

Skont ir-regolamenti miktuba fil-Leġislazzjoni Sussidjarja L.S. 442.03 (paragrafu 3), il-Fond Ċentrali tal-Koperattivi, permezz tal-Kumitat tal-Fond, għandu bħala għanijiet ewlenin li:
- jamministra l-Fond Ċentrali tal-Koperattivi;
- jġib 'il quddiem l-edukazzjoni u t-taħriġ dwar il-koperattivi għall-iżvilupp ġenerali tal-moviment koperattiv f'Malta, u sabiex iwettaq kull attivita' li jkollha x'taqsam ma' dan;
- jiffinanzja programmi edukattivi u ta' taħriġ li jkollhom x'jaqsmu mal-promozzjoni u l-iżvilupp tal-moviment koperattiv għall-membri u l-persunal impjegat minn koperattivi u persuni oħra li jistgħu attivament jikkontribwixxu lejn il-promozzjoni tal-moviment koperativ;
- jikkummissjona studji u riċerka f'oqsma partikolari ta' attivita' fil-koperattivi jew f'xi soċjeta' koperattiva individwali f'Malta, bil-għan li jiġi stmat kull twettiq imgħoddi u jiġi żvelat kull potenzjal possibbli għall-operat tal-futur;
- jipproduċi jew jippubblika materjal edukattiv dwar il-koperattivi għall-użu tal-membri ta' soċjetajiet koperattivi, studenti u l-pubbliku inġenerali bil-għan li jiġu mxerrda kunċetti u prattika koperativa;
- jisponsorja l-parteċipazzjoni minn koperattivi f'fieri kummerċjali jew fieri speċjalizzati għall-promozzjoni ta' soċjetajiet koperattivi jew tal-moviment koperattiv inġenerali;
- jappoġġja u jintensifika l-parteċipazzjoni tal-moviment koperattiv Malti f'organizzazzjonijiet, attivitajiet u proġetti relevanti fuq livell internazzjonali;
- jappoġġja l-eżistenza u l-iżvilupp ta' soċjetajiet koperattivi f'kull settur tal-ekonomija u tas-soċjetà;
- jikkonsidra u, fejn jitqies xieraq, jappoġġja l-programmi edukattivi li jiġu proposti mill-Bord minn żmien għal żmien; u
- jiġbor, jirkupra u jistitwixxi proċedimenti għall-ħlas ta' ammonti lill-Fond Ċentrali tal-Koperattivi, skont l-artikolu 91(6) tal-Att.

2 Informazzjoni ġenerali

Il-Fond Ċentrali tal-Koperattivi huwa stabbilit skont l-Att XXX tal-2001 dwar is-Soċjetajiet Koperattivi (Fond Ċentrali tal-Koperattivi), u huwa regolamentat mill-L.S. 442.03 (Regolamenti dwar il-Fond Ċentrali tal-Koperattivi). L-indirizz tal-Fond Ċentrali tal-Koperattivi huwa Koperattivi Malta, Mdina Road, Qormi, QRM 9011.

Il-kontijiet finanzjarji tal-Fond Ċentrali tal-Koperattivi kienu ippreparati skont l-Istandards tal-Kontijiet Internazzjonali (IFRS) kif maħruġa mill-'International Accounting Standards Board' (IASB) u kif adottati mill-Unjoni Ewropea, u skont l-Att tal-2001 dwar is-Soċjetajiet Koperattivi.

Ir-regolamenti fil-Leġislazzjoni Sussidjarja L.S. 442.03 ġew revokati fil-21 ta' Ottubru 2016 u minflokhom daħlu fis-seħħ ir-regolamenti tal-Leġislazzjoni Sussidjarja L.S. 344 tal-2016.

Kif muri f'paġna 24 ta' dawn il-kontijiet finanzjarji, il-membri l-ġodda tal-kumitat ġew appuntati fil-21 ta' Ottubru 2016. Għaldaqstant, il-membri l-ġodda qiegħdin jiffirmaw u japprovaw dawn il-kontijiet li kienu ġew ippreparati mill-kumitat ta' qabel.

3 Bidliet fl-'accounting policies'

3.1 Standards ġodda u riveduti li saru effettivi għal perijodi li jibdew fl-1 ta' Jannar 2016 jew wara

Numru ta' standards ġodda u riveduti li kienu effettivi għal perijodi li jibdew fl-1 ta' Jannar 2016 jew wara ma kellhomx impatt fuq il-kontijiet tal-Fond Ċentrali tal-Koperattivi u għalhekk ma sar ebda tibdil fl-'Accounting Policies' fl-2016.

3.2 'Standards' ġodda, bidliet u interpretazjonijiet fuq standards kurrenti li għadhom ma japplikawx u li ma ġewx adottati kmieni mill-Fond Ċentrali tal-Koperattivi

Sa d-data ta' l-iffirmar ta' dan ir-rapport u kontijiet finanzjarji, ċertu standards ġodda, bidliet u nterpretazjonijiet ta' standards kurrenti ġew ippublikati mill-IASB iżda għadhom m'humiex applikabbli u għalhekk ma ġewx adottati mill-Fond. Informazzjoni fuq l-istandards li huma relevanti għal Fond, hija ppreżentata hawn taħt.

Il-Kumitat jantiċipa li l-istqarrijiet u standards ġodda applikabbli se jkunu addottati fl-'accounting policies' fl-ewwel perjodu finanzjarju li jibda wara d-data effettiva ta' dawn l-istqarrijiet dwar standards ġodda. Interpretazzjonijiet u standards oħra li nħarġu u ma ġewx adottati jew li ma ġewx ippreżentati mhux mistennija li għandhom ikollhom xi mpatt sostanzjali, ma ġewx ippreżentati.

'IFRS 9 Financial Instruments' (2014)

L-istandard il-ġdida tintroduċi bidliet estensivi fil-gwidi ta' l-IAS 39 fuq il-klassifikazzjoni u l-kejl ta' assi finanzjarji u tintroduċi mudell ġdid ta' "expected credit loss" għat-taħsir ta' assi finanzjarji. IFRS 9 tipprovdi wkoll gwida ġdida dwar l-applikazzjoni ta' "hedge accounting".

Il-kumitat għad irid jevalwa l-impatt ta' l-IFRS 9 fuq id-dikjarazzjoni finanzjarja tal-Fond iżda għadu mhux fil-pożizzjoni biex jagħti nformazzjoni kwantitattiva. F'dan l-istadju, l-oqsma ewlenin fejn mistenni jkun hemm xi mpatt, huma kif gej:

- jeħtieġ li l-klassifikazzjoni u l-kejl ta' l-assi finanzjarji tal-Fond jiġu riveduti abbażi tal-kriterji l-ġodda li jqis flussi kuntrattwali ta' flus mill-assi tal-Fond u l-mudell ta' negozju li fih ikunu ġestiti;
- mistenni li jkun irrikonoxxut xi taħsir fuq telf ta' kreditu mistenni fuq riċevibbli kummerċjali tal-Fond u investimenti li jkunu klassifikati bħala AFS u HTM (skond liema u jekk ikunu applikabbli). ħlief jekk ikun ikklasifikat bħala 'FVTPL' skond il-kriterji l-ġodda;
- mhuwiex se jkun iktar possibli li wieħed iqis l-investiment f'ishma "at cost less impairment" u għalhekk dawn l-investimenti iridu jigu preżentati fil-kont ta' dħul u nfiq, sakemm il-kumpanija ma tagħżilx li tippreżentahom fid-"dħul komplessiv ieħor".
- Jekk il-kumpanija tagħżel li tuża' l-"fair value" għal ċertu passiv, il-movimenti fil-"fair value" iridu jigu ppreżentati fid-'dħul kumplessiv ieħor', sakemm dawn il bidliet jirrelataw mat-telf tal-kreditu tal-kumpanija.

IFRS 9 hija effettiva għall-perijodi li jibdew fl-1 ta' Jannar 2018 jew wara.

IFRS 15 'Revenue from Contracts with Customers'

IFRS 15 tippreżenta r-rekwiżiti l-ġodda għar-rikonoxximent tad-dħul, li tissostitwixxi l-IAS 18 'Revenue', IAS 11 'Construction Contracts', u diversi nterpretazzjonijiet relatati mad-dħul. L-istandard il-ġdid tistabbilixxi mudell rikonoxximent tad-dħul ibbażata fuq kontrolli u tipprovdi gwida addizzjonali f'bosta oqsma li mhumiex koperti fid-dettall skond l-IFRSs eżistenti, inkluż kif għandhom jiġu arranġamenti ta' obbligi fuq prestazzjonijiet multipli, prezzijiet varjabbli, drittijiet ta' rifużjoni għal klijenti, u kumplessitajiet komuni oħra.

IFRS 15 hija effettiva għal-perijodi li jibdew fl-1 ta' Jannar 2018 jew wara. Il-membri għadhom mhux fil-pożizzjoni biex jagħtu nformazzjoni kwantitattiva.

4 'Accounting policies'

4.1 Kunsiderazzjonijiet ġenerali

Il-kotba huma miżmuma u preżentati f'ewro, u huma bbażati fuq 'historical cost accounting' u skont l-Istandards ta' Kontijiet Internazzjonali.

Il-preparazzjoni tal-kontijiet finanzjarji skont l-Istandards Internazzjonali jirrikjedu li l-Kumitat jieħu stimi li jaffettwaw l-applikazzjoni tal-bażi taż-żamm tal-kotba u l-ammonti rrappurtati taħt l-attiv u l-passiv, u l-kont tad-dħul u nfiq. L-istimi huma bbażati fuq il-passat u fatturi oħra li jistgħu jkunu raġonevoli taħt iċ-ċirkustanzi partikolari u r-riżultat milħuq minn dawn l-istimi fuq il-valur ġust ta' l-attiv u l-passiv mhumiex disponibbli minn sorsi oħra.

L-istimi huma riveduti fuq bażi kontinwa. Reviżjonijiet tal-istimi huma rikonoxxuti fil-perjodu fejn l-istimi ġew riveduti jekk il-bdil jaffettwa biss dak il-perjodu, inkella fil-perjodu tar-reviżjoni u fil-futur jekk il-bdil jaffettwa lit-tnejn.

Fl-opinjoni tal-Kumitat, l-istimi magħmula fil-proċess tal-preparazzjoni tal-kontijiet finanzjari mhumiex diffiċli, suġġettivi jew komplessi u li għaldaqstant jineċċessitaw deskrizzjoni hekk imsejħa 'kritika' skond l-Istandard Internazzjonali numru wieħed.

M' hemmx standards oħra u interpretazzjonijiet relevanti għall-kontijiet finanzjarji li ġew mandatorji fis-sena kurrenti u l-Fond Ċentrali tal-Koperattivi għażel li ma jadottax standards qabel ma dawn jiġu mandatorji.

4.2 Rikonoxximent tad-dħul u spejjeż

Il-Kontribuzzjonijiet mill-koperattivi huma rikonoxxuti fuq bażi ta' arretrati.

L-imgħax mill-investiment huwa rikonoxxut fuq bażi ta' sena.

L-ispejjeż huma rikonoxxuti fil-kont ta' dħul u nfiq meta jiġi utilizzat is-servizz.

4.3 Propjeta', inġenji u makkinarju

Il-propjeta', inġenji u makkinarju qiegħed jiġi muri b'kemm sewa meta nxtara, u wara li tnaqqas id-deprezzament. Id-deprezzament qiegħed jiġi pprovdut skont il-ħajja mistennija tal-attiv. Ebda deprezzament ma jittieħed jekk l-attiv marbut ma jkunx intuża. Ir-rati huma:

	%
- Propjeta' immobbli	0
- Apparat tal-uffiċċju	10
- Apparat tal-kompjuter	33 1/3

4.4 Nota fuq taħsir (impairment)

Fl-għeluq ta' kull sena finanzjarja wieħed irid jikkunsidra jekk l-attiv sofriex xi tnaqqis fil-valur tiegħu. Jekk ikun hemm xi indikazzjoni li l-attiv sofra xi tnaqqis u l-valur veru tiegħu huwa inqas minn dak muri fil-karta tal-bilanċ dan it-tnaqqis għandu jiġi muri bhala spejjeż f'dak il-perjodu.

Fil-każ ta' riverżjoni ta' telf ikkaġunat minn taħsir, l-ammont miżmum tal-assi huwa miżjud biex ikun daqs l-istima riveduta tal-ammont rekuperabbli tiegħu, iżda b'tali mod li l-ammont miżmum kif miżjud ma' jeċċedix l-ammont miżmum li wieħed kien jasal għalih kieku ma' kienx ġie rikonoxxut telf minħabba taħsir għal dak l-assi fis-snin ta' qabel. Riverżjoni ta' telf ikkaġunat minn taħsir tiġi minnufiħ rikonoxxuta bħala dħul.

4.5 Attiv finanzjarju

L-attiv finanzjarju minbarra l-kontanti u ekwivalenti jaqgħu taħt il-kategoriji hawn taħt:

- Self u ammonti riċevibbli ('loans and receivables')
- Investiment disponibbli għal-bejgħ ('available-for-sale investment')

Attiv finanzjarju jiġi assenjat f'kategoriji differenti meta dawn jiġu rikonoxxuti l-ewwel darba. Jiġu rikonoxxuti skont il-karatteristiċi tal-istrument u skont l-iskop tiegħu. Il-kategorija tal-istrument finanzjarju hu relevanti għax il-kategorija tistabbilixxi kif l-istrument jiġi mkejjel. Skont il-kategorija jiġi wkoll stabbilit jekk id-dħul u l-ispejjeż ta' dan l-istrument jiġux rikonoxxuti fil-kont ta' qliegħ u telf jew direttament fir-riżervi. Ara nota 18.5 għal sommarju tal-attiv finanzjarju tal-Fond Ċentrali tal-Koperattivi skont il-kategorija.

Il-Fond jirrikonoxxi l-attiv finanzjarju tagħha billi tuża it-'trade-date accounting'. Trid issir valutazzjoni jekk l-attiv finanzjarju ikunx 'impaired' fl-aħħar ta' kull sena finanzjarja. Il-valur fil-kotba ta' kull attiv finanzjarju, minbarra d-debituri tan-negozju, jonqos direttament bit-telf minħabba taħsir ('impairment'). Jekk ikun hemm 'impairment' fid-debituri tan-negozju (klijenti), l-'impairment' isir permezz ta' kont ta' provvediment. Meta xi bilanċ ta' klijent jitqies li ma jinġabarx, dan ikun maqtugħ kontra dan il-kont ta' provvediment. Meta jiġi rkuprat xi bilanċ li kien ipprovdut qabel, dan jiġi kkreditat kontra il-kont ta' provvediment. Bidliet tal-valur fil-kotba tal-kont ta' provvediment jiġu rikonoxxuti fil-kont tad-dħul u nfiq.

Kull dħul u spiża relatati ma' attiv finanzjarju jiġu rikonoxxuti fil-kont ta' dħul u nfiq.

Self u ammonti riċevibbli

Self u ammonti riċevibbli hu attiv finanzjarju mhux derivattiv li għandu valur fiss u li l-pagament ikun magħruf minn qabel u li mhux kwotat f'xi suq attiv. Wara li jiġi rikonoxxut l-ewwel darba, jiġi mkejjel bl-'amortised cost' billi jintuża l-'effective interest method', u jitnaqqas xi provvediment li jista jkun hemm. Ma' jsir l-ebda skontar jekk ir-riżultat ta' dan l-iskontar ikun żgħir ħafna. Bidliet fil-valur ikun rikonoxxut fil-kont ta' dħul u nfiq. L-attiv finanzjarju kurrenti tal- Fond Ċentrali tal-Koperattivi jaqa' kollu taħt din il-kategorija ta' strumenti finanzjarji.

Meta jkun hemm xi evidenza li xi debitur mhux se jħallas xi ammont dovut minnu, jew jekk xi bilanċ idum ma' jitħallas wara li ż-żmien stipulat fuqu jkun għalaq, il-bilanċ ta' dan id-debitur jiġi kkunsidrat għall-provvediment. Dan hu eżerċizzju li jsir fuq bażi individwali għal kull debitur li fuqu jkun hemm xi dubju. Il-kejl ta' provvediment għal dawn id-debituri jiddependi fuq il-valur li l-kumitat iqis li jista' jinġabar.

Investiment disponibbli għal-bejgħ ('available-for-sale investment')

Investiment disponibbli għall-bejgħ ('available-for-sale') huwa attiv finanzjarju mhux derivattiv li jew huwa kkategorizzat f'din il-kategorija jew ma jikkwalifikax biex ikun ikkategorizzat f'waħda mill-kategoriji l-oħra ta' attiv finanzjarju. Wara li jiġi rikonoxxut l-ewwel darba, jiġi mkejjel bil-valur ġust fil-karta tal-bilanċ.

Bidla fil-valur ġust huwa rikonoxxut fid-dħul komplessiv ieħor u jiġi rrappurtat fir-riżerva ta' valur ġust fl-istqarrija dwar bidliet fir-riżervi. F'każ ta' taħsir u bidla fil-kambju ta' munita, il-bidla tiġi rrikonoxxuta fil-kont ta' dħul u nfiq. Meta l-investiment jinbiegħ jew jitħassar il-qligħ jew telf akkumulat irrikonoxxut fid-dħul komplessiv ieħor jiġi rriklassifikat mir-riżerva ta' valur ġust għall-kont ta' dħul u nfiq u jiġi ppreżentat bħala riklassifikazzjoni fid-dħul komplessiv ieħor. L-interessi kkalkulati bl-'effective interest method' u 'dividends' huma rrikonoxxuti fil-kont ta' dħul u nfiq bħala dħul finanzjarju.

Treġġiegħ lura ta' telf minħabba taħsir huwa rrikonoxxut fid-dħul komplessiv ieħor, minbarra attiv finanzjarju li huma kklassifikati bħala titolu ta' debitu jew strumenti ta' dejn ieħor li huma rrikonoxxuti fil-kont ta' dħul u nfiq biss jekk dan it-treġġiegħ lura jista jiġi assoċjat oġġettivament f'avveniment li jseħħ wara dak il-waqt ta' meta t-taħsir kien irrikonoxxut.

4.6 Passiv finanzjarju

Il-passiv finanzjarju tal-Fond Ċentrali tal-Koperattivi jinkludi self u kredituri, li huma mkejla bl-'amortised cost' billi jintuża l-'effective interest method'. Sommarju tal-passiv finanzjarju tal-Fond skont il-kategorija jinsab f'nota 18.5.

Il-passiv finanzjarju jiġi rikonoxxut meta l-Fond Ċentrali tal-Koperattivi jidħol f'obbligu ta' ftehim kuntrattwali marbut mal-istrument finanzjarju. L-interessi fuq il-passiv jidħru bħala spiża fil-kont ta' dħul u ħruġ. Jekk ikun il-każ, tibdil fil-valur ġust tal-passiv finanzjarju li jiġi rrapurtat fir-riżultati tas-sena, jidhru fil-kont ta' dħul u nfiq għas-sena.

5 Taxxa fuq l-income

L-ebda ammont ta' taxxa fuq l-Income ma ġie pprovdut f'dan il-perjodu minħabba l-eżenzjoni taħt l-artiklu 12(2) fil-Att tat-Taxxa fuq Income. Din l-Ordni tal-Eżenzjoni ħarġet mill-Ministru tal-Finanzi fis-27 ta' Marzu 1996 b'effett retrospettiv.

6 Lista ta' kontribuzzjonijiet u debituri

KOPERATTIVI	Kontribuzzjoni 2015 €	Kontribuzzjoni 2014 €	Total ta' kontribuzzjoni oħra €	Total ta' kontribuzzjoni €	Bilanċ ta' debituri 1/10/2015 €	Total ta' kontribuzzjoni €	Flus miġbura €	Bilanċ ta' Debituri 30/09/2016 €
Kop. Bdiewa San Pawl il-Bahar	132	-	-	132	286	132	287	131
Kop. Bdiewa ta' tar-Rabat	19	-	-	19	13	19	13	19
Kop. Bdiewa ta' l-Imġarr	-	-	-	-	-	-	-	-
Kop. Ċentrali tal-Bdiewa -	5,171	-	-	5,171	-	5,171	-	5,171
Kop. Bdiewa ta' l-Inbid - Nota (b)	-	-	-	-	-	-	-	-
Kop. Produtturi tal-Ħalib	86,668	-	-	86,668	69,570	86,668	69,570	86,668
Għaqda Kop. tas-Sajd – Nota (b)	-	-	-	-	-	-	-	-
Kop. Nazzjonali tas-Sajd - Nota (a)	-	-	-	-	-	-	-	-
Għaqda Kop. tal-Burdnara (1987) - Nota (b)	-	-	-	-	-	-	-	-
Motor Towing Co-op	2,118	-	-	2,118	518	2,118	3,296	(660)
Gozitano Agriculture Coop	-	24	-	24	1,347	24	1,185	186
University Bookshop Coop - Nota (d)	3,883	-	-	3,883	-	3,883	-	3,883
Kop. Furnara (Servizzi) - Nota (c)	-	-	-	-	195	-	-	195
Kop. Indafa Pubblika - Nota (b)	-	-	-	-	2,551	-	-	2,551
Kop. Ta' min Irabbi l-Majjal	-	-	-	-	23	-	23	-
Koperattiva tat-Tabelli u Sinjali	8,999	-	-	8,999	12,580	8,999	10,401	11,178
Koperattiva Kummerċ gust - Nota (a)	-	-	-	-	-	-	-	-
Agricultural Co-op - Nota (a)	-	-	-	-	-	-	-	-
Outlook Management	27,530	-	-	27,530	-	27,530	27,530	-
Comino Ferries Coop Ltd	2,911	-	-	2,911	4,523	2,911	-	7,434
Consultancy Coop Ltd	369	-	-	369	169	369	-	538

KOPERATTIVI	Kontribuzzjoni 2015 €	Kontribuzzjoni 2014 €	Total ta' kontribuzzjoni oħra €	Total ta' kontribuzzjoni €	Bilanċ ta' debituri 1/10/2015 €	Total ta' kontribuzzjoni €	Flus miġbura €	Bilanċ ta' Debituri 30/09/2016 €
Kop. Servizzi Farmaċewtiċi	-	12,871	-	12,871	11,266	12,871	11,266	12,871
Co-op Services	24,724	-	-	24,724	37,321	24,724	37,321	24,724
The Executive Transport Co-op (nota b)	-	-	-	-	(24)	-	-	(24)
Koptaco	1,597	2,811	-	4,408	-	4,408	4,408	-
Media Co-op	509	-	-	509	207	509	-	716
Kop. Linen Services	75,134	-	-	75,134	186,300	75,134	186,300	75,134
Links Discounters	-	-	-	-	-	-	-	-
Payzone Co-operative - Nota (c)	-	-	-	-	2,477	-	-	2,477
Crossroads Co-op Society	16,824	-	-	16,824	-	16,824	16,824	-
Kop Ghawdxija tal-Bizzilla	8	-	-	8	-	8	8	-
Vista Co-op	-	-	-	-	-	-	-	-
Malta Maritime Pilots	139,158	-	-	139,158	194,973	139,158	-	334,131
Kop. Bdiewa Qormi - Nota (b)	-	-	-	-	-	-	-	-
Kop. Bdiewa Siġġiewi - Nota (b)	-	-	-	-	-	-	-	-
Kop. Eden - Nota (c)	-	-	-	-	-	-	-	-
Kop. Kulturali Universitarja	187	-	-	187	-	187	187	-
Kop. Ghawdxija Indafa Pubblika	7,254	-	-	7,254	-	7,254	7,254	-
Zabbar Farmers	286	-	-	286	234	286	234	286
Hex Cleaning Services	3,886	-	-	3,886	-	3,886	3,886	-
Koperattiva xoghol u Hena - Nota (b)	-	-	-	-	(10)	-	-	(10)

KOPERATTIVI	Kontribuzzjoni 2015 €	Kontribuzzjoni 2014 €	Total ta' Kontribuzzjoni ohra €	Total ta' kontribuzzjoni €	Bilanċ ta' Debituri 1/10/2015 €	Total ta' kontribuzzjoni €	Flus miġbura €	Bilanċ ta' Debituri 30/09/2016 €
Q & A Co-op. Ltd - Nota (c)	-	-	-	-	33	-	-	33
Kopta Freeze Ltd	56	-	-	56	339	56	318	77
Northern Cleaning Co-operative - Nota (c)	-	-	-	-	-	-	-	-
Kop. tal-Barklori	260	-	-	260	16	260	16	260
Koperattiva Kopri	5	-	-	5	(3)	5	16	(14)
Archaeology Services Co-operative -	-	209	-	209	38	209	247	-
KRL Co-operative Ltd - Nota (a)	-	-	-	-	147	-	-	147
Youthscope Co-op - Nota (c)	-	-	-	-	-	-	-	-
Koperattiva Youth Generation - Nota (a)	-	-	-	-	(157)	-	-	(157)
Broiler Breeders Co-operative - Nota (c)	-	-	-	-	-	-	-	-
The Restoration & Conservation Coop Ltd	-	-	-	-	6,039	-	-	6,039
Transport Services for Disabled Persons Co-op	23	-	-	23	328	23	272	79
Knowledge Matters Coop	275	-	-	275	1,379	275	-	1,654
Koperattiva Rurali Manikata	-	-	-	-	92	-	92	-
Koperattiva Maltese Kitchen - Nota (c)	-	-	-	-	-	-	-	-
Gomriża Maltese Agri Prod. - Nota (a)	-	-	-	-	-	-	-	-
Ports Foremen Co-op Ltd	15,296	-	-	15,296	29,873	15,296	-	45,169
What matters Co-op - Nota (c)	-	-	-	-	-	-	-	-
Koperattiva tal-Aluminium - nota (b)	-	-	-	-	-	-	-	-
Independent Financial Advice Co-op - nota (b)	-	-	-	-	-	-	-	-
All 4 one Cooperative Society Ltd - nota (a)	-	-	-	-	-	-	-	-
Enviro Co-op - nota (b)	-	-	-	-	-	-	-	-
Mitholma Co-operative Limited - nota (a)	-	-	-	-	-	-	-	-
Koperttiva Trade Trainers Ltd - nota (b)	-	-	-	-	-	-	-	-
Omnicase Co-operative Limited - nota (a)	-	-	-	-	-	-	-	-

KOPERATTIVI	Kontribuzzjoni 2015 €	Kontribuzzjoni 2014 €	Total ta' Kontribuzzjoni oħra €	Total ta' kontribuzzjoni €	Bilanċ ta' Debituri 1/10/2015 €	Total ta' kontribuzzjoni €	Flus miġbura €	Bilanċ ta' Debituri 30/09/2016 €
Farm Advisory Services Coop	-	-	-	-	324	-	-	324
Kop Produtturi tat-tadam - Nota (a)	112	-	-	112	-	112	112	-
Euromed Connect - Nota (b)	-	-	-	-	-	-	-	-
GreenPak Co-op Society Ltd	2,861	-	-	2,861	(5)	2,861	2,861	(5)
Professional Nautical Sevices Coop Ltd	12,202	-	-	12,202	90,714	12,202	-	102,916
Empower Cooperative Ltd - Nota (a)	-	-	-	-	-	-	-	-
Koperattiva Malta Kuba - Nota (a)	-	-	-	-	-	-	-	-
Trend Ventures Coop Ltd	-	-	-	-	26	-	-	26
Koperattiva tal-Coaches Għawdex Limitata	387	-	-	387	1,357	387	1,357	387
Zum Co-operative - Nota (b)	-	1,055	304	1,359	-	1,359	-	1,359
FocalPoint Transport Co-op Ltd	-	267	-	267	836	267	-	1,103
MMRTC Co-op Society Ltd	5,449	-	-	5,449	9,412	5,449	-	14,861
Malta Boatmen & Mooring Services Coop Ltd	13,946	-	-	13,946	-	13,946	-	13,946
Me2 Coop Ltd - Nota (b)	-	-	-	-	169	-	-	169
Dingli Farmers Cooperative - Nota (a)	-	-	-	-	-	-	-	-
Malta Potato Exports Co-operative - Nota (b)	-	-	-	-	103	-	103	-
Training 4 life Co-operative Limited - Nota (a)	-	-	-	-	-	-	-	-
Darsia Co-op Limited - Nota (b)	-	-	-	-	-	-	-	-
All Services Co-operative Limited - Nota (b)	-	-	-	-	-	-	-	-
	458,239	17,237	304	475,780	665,579	475,780	385,387	755,972
Zid/(naqqas):								
Proviżjoni fuq debituri					(2,551)			(2,551)
					663,028			753,421
Debituri oħra					399			399
					663,427			753,820

Noti:

a – Koperattivi li ma kellhomx qliegħ fis-sena 2015 u/jew fl-2014.

b – Koperattivi li għadhom ma pprovdewx informazzjoni.

c – Koperattivi li qegħdin fil proċess ta' likwidazzjoni.

d – Ammont ta' kontribuzzjoni mħallas fuq medda ta' snin u rikonoxxut f'din is-sena finanzjarja.

7 Dħul finanzjarju minn investimenti

	2016	2015
	€	€
Imgħax miġbur f'dan il-perjodu kien maqsum hekk:		
Fuq investimenti disponibbli għal-bejgħ	33,079	55,149
Fuq kontijiet fissi bankarji	320	1,414
	33,399	**56,563**
Naqqas il-provediment tas-sena l-oħra	(18,042)	(24,219)
Imgħax nett miġbur	15,357	32,344
Imgħax li għad irid jinġabar	22,347	18,042
Total ta' imgħax migbur	**37,704**	**50,386**
Riklassifikazzjoni għal-kont ta' dħul u nfiq fuq bejgħ ta' investimenti	**9,484**	-
Total ta' dħul finanzjarju	**47,188**	**50,386**

8 Koperattivi Malta

Koperattivi Malta, l-organizzazzjoni tal-Koperattivi Maltin, twaqqfet b'dawn l-għanijiet:

a) Li tħaddan u tippromwovi l-prinċipji koperattivi kif elenkati fl-Att;
b) Li tħeġġeġ l-edukazzjoni dwar il-koperattivi, it-taħriġ, ir-riċerki u li tiġbor tagħrif għall-iskop tal-iżvilupp tal-Moviment;
c) Li tipprovdi u tissorvelja servizzi fuq tmexxija, marketing, kontabilita', verifika, u konsulenza lill-Għaqdiet membri;
d) Li tkun rappreżentanta u leħen għall-Moviment Koperattiv Malti;
e) Li tħaffef ix-xogħol tal-Għaqdiet koperattivi primarji, sekondarji u terzjarji kollha f'Malta.

Matul is-sena, Fond Ċentrali tal-Koperattivi għandu jirċievi € 30,609 (2015: xejn) mingħand Koperattivi Malta minħabba ċertu ħlasijiet żejda li saru lil Koperattivi Malta matul is-sena.

9 Bilanċ favorevoli għas-sena

Il-bilanċ favorevoli għas-sena hu muri wara li tnaqqas:

	2016	2015
	€	€
Kumpens tal-awdituri	2,360	3,268
Onoraria lill-membri tal-Kumitat	10,458	10,629
Spejjeż tal-imjegati	9,149	8,627
Deprezzament	3,912	3,912
Numru ta' membri tal-Kumitat inkluż is-Segretarju	8	7

10 Propjeta', inġenji u makkinarju

	Propjeta' immobbli €	Apparat ta' l-uffiċċju €	Apparat tal-Kompjuter €	Total €
Kemm swew				
Fl-1 ta' Ottubru 2014	742,290	36,877	5,526	784,693
Zidiet	-	-	-	-
Fit-30 ta' Settembru 2015	742,290	36,877	5,526	784,693
Fl-1 ta' Ottubru 2015	742,290	36,877	5,526	784,693
Zidiet	-	-	-	-
Fit-30 ta' Settembru 2016	742,290	36,877	5,526	784,693
Deprezzament				
Fl-1 ta' Ottubru 2014	-	17,729	4,934	22,663
Ammont provdut għas-sena	-	3,616	296	3,912
Fit-30 ta' Settembru 2015	-	21,345	5,230	26,575
Fl-1 ta' Ottubru 2015	-	21,345	5,230	26,575
Ammont provdut għas-sena	-	3,616	296	3,912
Fit-30 ta' Settembru 2016	-	24,961	5,526	30,487
Valur skont il-kotba				
Fl-1 ta' Ottubru 2014	**742,290**	**19,148**	**592**	**762,030**
Fit-30 ta' Settembru 2015	**742,290**	**15,532**	**296**	**758,118**
Fit-30 ta' Settembru 2016	**742,290**	**11,916**	-	**754,206**

11 Investimenti

Il-bidla fl-investimenti tal-Fond Ċentrali tal-Koperattivi għas-snin tar-rappurtaġġ huwa ppreżentat kif ġej:

	2016 €	2015 €
Fl-1 ta' Ottubru	2,654,180	2,629,322
Ċaqlieq fil-valur ġust	70,191	24,858
Bejgħ ta' l-investimenti	(323,233)	-
Fit-30 ta' Settembru	**2,401,138**	**2,654,180**

11.1 Investimenti disponibbli għall-bejgħ

Il-Fond Ċentrali tal-Koperattivi għandu investiment disponibbli għall-bejgħ kif ġej:

	2016 €	2015 €
Investiment fi Trust	2,401,138	2,654,180
Total ta' investiment disponibbli għall-bejgħ	**2,401,138**	**2,654,180**

L-investiment fi Trust tal-Fond Ċentrali kien marbut bi 'Pledge' lill-bank bħala sigurta' għal-Loans I u II kif jidhru f'nota 14. Dan il-self tħallas kollu matul din is-sena, u għaldaqstant il-Fond Ċentrali tal-Koperattivi ma baqalux djun xi jħallas.

12 Imgħax li jrid jinġabar

	2016 €	2015 €
Kontijiet kurrenti u oħrajn	500	500
Investiment	21,847	17,542
	22,347	**18,042**

13 Flus fl-idejn u bilanċ tal-bank

Il-flus fl-idejn u bilanċ tal-bank jinkludu:

	2016 €	2015 €
Kontijiet kurrenti	642,027	304,905
Flus fl-idejn	1	1
Flus fl-idejn u kontijiet tal-bank fl-istqarrija dwar dħul u ħruġ ta' flus	**642,028**	**304,906**

Il-Fond Ċentrali tal-Koperattivi ma kellux restrizzjonijiet fuq il-kontijiet tal-bank tiegħu fl-aħħar tas-sena.

14 Self

	2016	2015
	€	€
Fit-tul		
Self fit-tul mill-bank (mhux kurrenti) – Loan I	-	170,399
	-	**170,399**
Kurrenti		
Self kurrenti – Loan I	-	53,497
	-	**53,497**
Self imqassam fuq perjodu ta' snin kif ġej:		
- Inqas minn sena	-	53,497
- Bejn sentejn sa ħames snin	-	170,399
	-	**223,896**

Is-self mill-bank kien assigurat b'garanzija fuq l-investimenti tal-Fond Ċentrali tal-Koperattivi.

Is-sena l-oħra, il-Fond Ċentrali tal-Koperattivi kellu loans xi jħallas lill-bank. Loan I kien iħaddan interessi bir-rata ta' 3.65% u kien qed ikun mħallas b'pagamenti fix-xahar ta' €5,065.

Dan is-self tħallas kollu matul din is-sena finanzjarja.

15 Kredituri

	2016	2015
	€	€
Skema ta' self għall-Koperattivi	4,508	8,818
Kredituri professjonali u accruals	10,327	10,894
Passiv finanzjarju	**14,835**	**19,712**

Il-valur tal-passiv finanzjarju kurrenti fil-karta tal-bilanċ huwa kkunsidrat li jqarreb il-valur ġust.

16 Skema ta' self għall-koperattivi

Is-somma ta' € 4,508 (2015: € 8,818) qed tiġi provduta bħala sussidju fuq self tal-koperattivi mill-banek kummerċjali.

	2016	2015
	€	€
Ammont li ġej mis-sena l-oħra	8,818	3,585
Ammont provdut għal din is-sena	2,094	5,233
Ammont imħallas	(6,404)	-
Ammont li sejjer għas-sena li ġejja	**4,508**	**8,818**

Mis-sena 1998 sa Mejju 2006 l-Fond issussidja is-self ta' ċerti koperattivi, b'rata ta 4.5% fis-sena fuq l-ammont li jkun dovut lill-bank kummerċjali. Sussidji ġodda mogħtija wara Mejju 2006 ingħataw fuq bażi ta' 50% tal-imgħax li dawn il-koperattivi jkunu ħallsu fuq is-self tagħhom.

Is-self massimu li jibbenefika għal dan is-sussidju huwa ta' €70,000.

17 Stqarrija dwar dħul u ħruġ ta' flus

L-aġġustamenti li jridu jsiru fuq il-bilanċ għas-sena biex twassal ir-riżultat għall-attivitajiet kummerċjali qabel l-effett tad-dħul u nfiq li ma jaffettwawx il-kontanti u ekwivalenti huma magħmula minn:

	2016 €	2015 €
Aġġustamenti:		
Deprezzament	3,912	3,912
Imgħax mill-investiment	(37,704)	(50,386)
Proviżjoni għal sussidju fuq self tal-koperattivi	2,094	5,233
Qligħ fuq bejgħ ta' l'investimenti	(9,484)	-
Interessi fuq self	2,409	11,363
	(38,773)	**(29,878)**

18 Għanijiet u politika ta' immaniġġjar ta' riskji

Il-Fond Ċentrali tal-Koperattivi huwa espost għall-riskji ta' swieq, riskji fuq il-kreditu u riskji ta' likwidita' meta jinnegozja permezz ta' strumenti finanzjarji fl-operat tiegħu. L-immaniġġjar ta' dawn ir-riskji hija kkordinata mill-membri tal-Kumitat u tiffoka fuq li żżomm sħiħa l-likwidita' tal-Fond Ċentrali tal-Koperattivi fiż-żmien qasir kif ukoll fit-tul billi jnaqqas l-espożizzjoni tiegħu għar-riskji finanzjarji.

Dawk ir-riskji finanzjarji li għalihom huwa l-aktar espost il-Fond Ċentrali tal-Koperattivi huma kif dettaljati hawn taħt. Ara wkoll nota 18.5 għall-sommarju tal-attiv u l-passiv finanzjarju skont il-kategorija li jaqgħu fiha.

18.1 Riskju tal-valuta

Il-Fond Ċentrali tal-Koperattivi ma huwiex espost għar-riskju tal-valuta fuq ix-xiri għax ma kellu l-ebda xiri f'muniti barra l-Ewro.

18.2 Riskju tar-rati tal-imgħax

Il-Fond Ċentrali tal-Koperattivi mhux espost għar-riskji fuq bidliet fir-rati tal-imgħax fuq is-self mill-bank minħabba li dan tħallas kollu matul is-sena kurrenti. Il-Fond Ċentrali tal-Koperattivi ma daħlet f'ebda 'hedging' fuq rati tal-imgħax matul is-sena.

18.3 Riskju fuq il-kreditu

L-espożizzjoni għar-riskju fuq il-kreditu huwa llimitat għall-valur fil-kotba tal-attiv finanzjarju fid-data tal-karta tal-bilanċ kif muri hawn taħt:

	Noti	2016	2015
		€	€
Klassijiet ta' attiv finanzjarju – skont il-kotba			
Debituri - kontribuzzjoni	6	753,820	663,427
Debituri - Koperattivi Malta	8	30,609	-
Investiment disponibbli għal-bejgħ	11	2,401,138	2,654,180
Imgħax li jrid jinġabar	12	22,347	18,042
Flus fl-idejn u kontijiet tal-bank	13	642,028	304,906
		3,849,942	**3,640,555**

L-attiv finanzjarju jinkludi l-investimenti, debituri, flus fil-bank u fl-idejn. Ir-riskju li l-Fond Ċentrali tal-Koperattivi huwa espost għalih huwa limitat għall-valur miżmum fil-kotba tal-attiv finanzjarju. Il-Fond Ċentrali tal-Koperattivi jissorvelja kontinwament id-debituri tiegħu u flejjes li għad iridu jinġabru, kemm individwalment jew fi gruppi ta' riskju, u jinkorpora din l-informazjoni fil-kontrolli tar-riskju fuq il-kreditu.

Ir-riskju tal-kreditu fuq il-fondi likwidi huwa kkunsidrat negliġibbli minħabba li l-istituzzjonijiet huma banek b'livell għoli ta' 'credit rating' u istituzzjonijiet finanzjarji oħra ta' reputazzjoni għolja.

Il-Kumitat jikkunsidra li l-istrumenti finanzjari li m'humiex mittiefsa fid-dati rappurtati huma ta' kwalita' tajba.

18.4 Riskju ta' likwidita'

L-espożizzjoni tal-Fond Ċentrali tal-Koperattivi għar-riskju ta' likwidita' joħroġ mill-obbligu li jħallas il-passiv finanzjarju tiegħu, li kien jinkludi self bankarju u l-kredituri l-oħra kollha (ara noti 14 u 15). L-immaniġġjar prudenti tar-riskju ta' likwidita' jfisser li żżomm biżżejjed flus fl-idejn u fil-bank, flimkien ma' faċilitajiet oħra ta' kreditu disponibbli, sabiex tiżgura li jkun hemm biżżejjed fondi biex jitħallas il-passiv finanzjarju meta dan ikun dovut.

Il-Fond Ċentrali tal-Koperattivi jieħu ħsieb il-likwidita' billi jgħarbel sew il-ħruġ ta' flus kollu matul ix-xogħol ta' kuljum. Il-likwidita' tiġi mħarsa kull xahar u anke kull sena.

B'eċċezzjoni tas-self kif muri f'nota 14, il-passiv finanzjarju tal-Fond Ċentrali tal-Koperattivi fid-data tal-karta tal-bilanċ huwa kollu dovut fi żmien qasir u dan ma jaqbiżx sena.

18.5 Sommarju ta' attiv u passiv finanzjarju skond il-kategorija

Il-valur fil-kotba ta' l-attiv u l-passiv finanzjarju tal-Fond Ċentrali tal-Koperattivi kif rikonoxxut fid-data tal-karta tal-bilanċ ta' din is-sena u dik ta' qabel jistgħu ikunu kkategorizzati kif ġej. Ara noti 4.5 u 4.6 għal spjegazzjoni fuq kull kategorija ta' strumenti finanzjarji.

	2016 €	2015 €
Attiv marbut		
Investiment disponibbli għall-bejgħ	2,401,138	2,654,180
	2,401,138	**2,654,180**
Attiv kurrenti		
Self u ammonti riċevibbli:		
- Debituri - kontribuzzjoni	753,820	663,427
- Debituri - Koperattivi Malta	30,609	-
- Imgħax li jrid jinġabar	22,347	18,042
- Flus fl-idejn u kontijiet tal-bank	642,028	304,906
	1,448,804	**986,375**
Passiv fit-tul		
Passiv kurrenti rikonoxxut fuq l-'amortised cost':		
- Self	**-**	**170,399**
Passiv kurrenti		
Passiv kurrenti rikonoxxut fuq l-'amortised cost':		
- Self	-	53,497
- Kredituri	14,835	19,712
	14,835	**73,209**

18.6 Strumenti finanzjarji mkejla skont il-valur ġust

It-tabella kif ġejja tippreżenta l-attiv u l-passiv finanzjarju mkejjel skont il-valur ġust fil-karta tal-bilanċ skont il-livell ta' ġerarkija. Din il-ġerarkija tiġbor l-attiv u l-passiv finanzjarju fi tlett livelli skont il-metodu ta' kif l-informazzjoni biex jiġi ddeterminat il-valur ġust ikun miġbur. Il-livelli ta' ġerarkija fil-valur ġust huma kif ġej:

- L-ewwel livell: prezzijiet ikkwotati (mhux aġġustati) ġo swieq attivi għall-istess attiv jew passiv finanzjarju;
- It-tieni livell: ġbir ta' informazzjoni biex jiġi ddeterminat il-prezz li mhux prezz ikkwotat skont l-ewwel livell u li jista' jiġi osservat għall-attiv jew passiv finanzjarju. Dan il-metodu jista' jkun jew dirett (minn prezzijiet) jew indirett (idderivat minn prezzijiet); u
- It-tielet livell: ġbir ta' informazzjoni biex jiġi ddeterminat il-prezz tal-attiv jew il-passiv li mhux idderivat minn informazzjoni tas-suq li jista' jiġi osservat jew imkejjel (ġbir ta' data mhux osservabbli).

L-attiv jew il-passiv finanzjarju jiġi kklassifikat f'xi livell qabel xi ieħor jekk dak il-livell ikollu l-inqas impatt fuq il-valur ġust tal-attiv jew passiv finanzjarju.

Din is-sena l-attiv finanzjarju fil-karta ta' bilanċ kif imkejjel bil-valur ġust huwa mqassam fil-livelli ta' ġerarkija kif ġej:

	Nota	L-ewwel livell €	Total €
Titoli elenkati fuq borża (listed securities)	a	2,178,107	2,178,107
		2,178,107	**2,178,107**

Fis-sena 2015 l-attiv finanzjarju fil-karta ta' bilanċ kif imkejjel bil-valur ġust kien imqassam fil-livelli ta' ġerarkija kif ġej:

	Nota	L-ewwel livell €	Total €
Titoli elenkati fuq borża (listed securities)	a	2,396,397	2,396,397
		2,396,397	**2,396,397**

Kejl skont il-valur gust

Il-metodu u t-teknika ta' kejl ta' valur ġust huma kif ġej:

a) Titoli elenkati fuq borża

It-titoli elenkati fuq borża huma kollha ikkwotati fl-ewro u huma kollha nnegozjati fuq borża rrikonoxxuta. Il-valur ġust huwa miġbur skont il-prezz tat-titolu fit-30 ta' Settembru 2016 u fit-30 ta' Settembru 2015.

19 Politika u proċeduri fuq l-immaniġġjar tal-kapital

L-iskopijiet tal-immaniġjar tal-kapital tal-Fond Ċentrali tal-Koperattivi jkun li jiġbor l-ammont dovut mill-koperattivi skont il-liġi filwaqt li jħares l-obbligi tiegħu lejn l-istess membri.

Il-Fond Ċentrali tal-Koperattivi jżomm ukoll struttura kapitali adegwata sabiex inaqqas l-ispiża tal-kapital innifsu.

20 Uffiċċju reġistrat

L-uffiċċju reġistrat tal-Fond Ċentrali tal-Koperattivi huwa Koperattivi Malta, Mdina Road, Qormi, QRM 9011.

21 Avvenimenti li ġraw wara d-data tal-karta tal-bilanċ

Ma kienx hemm aġġustamenti jew avvenimenti oħra li ġraw bejn id-data tal-karta tal-bilanċ u d-data tal-approvazzjoni miċ-Chairman u s-Segretarju.

23 Onorarja tal-Membri tal-Kumitat u remunerazzjoni tas-Segretarju tal-Fond Ċentrali tal-Koperattivi

Ir-rata tal-Onorarja tal-Membri tal-Kumitat u remunerazzjoni tas-Segretarju huma kif jidru hawn taħt:

	2016	2015
	€	€
Chairman	932	2,504
Membri	9,526	8,125
Segretarju	9,149	8,627

Rapport indipendenti ta' l-awdituri

Rapport fuq il-kontijiet finanzjarji

Ivverifikajna l-kontijiet finanzjarji tal-Fond Ċentrali li jinstabu f'paġni 4 sa 26 u li jinkludu l-Karta tal-Bilanċ għas-sena li għalqet fit-30 ta' Settembru 2016, kif ukoll il-kont ta' Dħul u Nfiq, l-Istqarrija dwar il-Bidliet fil-Fond Akkumulat u Riżervi u l-Istqarrija dwar id-Dħul u l-Ħruġ tal-Flus għas-sena li għalqet f'dik id-data, ġabra tal-politika tal-kontabilita' u noti oħrajn.

Responsabilta' tal-Kumitat tat-Tmexxija

Il-Kumitat tal-Fond Ċentrali hu responsabbli li jipprepara dawn il-kontijiet finanzjarji skond l-Istandards Internazzjonali tar-Rappurtaġġ Finanzjarju u kif addottat mill-Unjoni Ewropea. Din ir-responsabilta' tinkludi: it-tifsil, it-twettiq u ż-żamm tas-sistema tal-kontrolli interni li huma relevanti għal preparazzjoni ta' dawn il-kontijiet finanzjarji li huma mingħajr dikjarazzjonijiet ħżiena materjali kemm minħabba frodi kif ukoll żbalji; l-għażla u l-applikazzjoni tal-prinċipji ta' kontabilita' użati u l-kalkolu ta' stimi li huma raġonevoli.

Responsabilta' ta' l-awdituri

Hija r-responsabilita' tagħna li nagħtu opinjoni fuq dawn il-kontijiet finanzjarji bbażat fuq ix-xogħol ta' verifika li sar skond l-Istandards Internazzjonali ta' Verifika. Dawn l-istandards jirrikjedu li nimxu skond il-ħtiġijiet tal-etika u li nippjanaw u nagħmlu x-xogħol ta' verifika biex inġibu assikurazzjoni raġonevoli li l-kontijiet finanzjarji ma fihomx dikjarazzjonijiet ħżiena materjali.

Ix-xogħol ta' verifika jinvolvi li jsiru proċeduri biex niġbru evidenza fuq l-ammonti murija fil-kontijiet finanzjarji. Il-proċeduri li ngħażlu jiddependu fuq il-ġudizzju tagħna, li jinkludu l-istima ta' riskju li l-kontijiet finanzjarji fihom dikjarazzjonijiet ħżiena materjali, kemm minħabba żbalji jew frodi. Biex naslu għal dawn l-istimi, nikkunsidraw is-sistema ta' kontrolli interni li huma relevanti biex jiġu ppreparati l-kontijiet finanzjarji. Dan isir biex inkunu nistgħu nfasslu l-proċeduri ta' verifika tagħna u mhux biex nagħtu opinjoni fuq l-effettivita' tas-sistema tal-kontrolli interni tal-Koperattiva. Ix-xogħol tal-verifika jinkludi wkoll li nevalwaw il-prinċipji tal-kontabilita' użati u jekk l-istimi ta' kontabilita' użati mill-Kumitat tat-Tmexxija humiex raġonevoli, kif ukoll nevalwaw il-preżentazzjoni tal-kontijiet finanzjarji.

Nemmnu li l-evidenza li ġbarna hi suffiċjenti u tipprovdi bażi tajba għall-opinjoni tagħna.

Bażi għal Opinjoni Kwalifikata

Kif muri f'nota 6 ta' dawn id-dikjarazzjonijiet finanzjarji, fit-30 ta' Settembru 2016 il-Fond Ċentrali tal-Koperattivi kellu jirċievi kontribuzzjonijiet li jammontaw għal € 753,820. Minn dik id-data sal-iffirmar ta' dawn id-dikjarazzjonijiet finanzjarji, il-Fond Ċentrali rċieva ħlas mingħand uħud minn dawn id-debituri. Il-Fond Ċentrali jsostni li l-ammonti kollha pendenti huma dovuti.

Fir-rigward tal-bilanċi li kienu dovuti fit-30 ta' Settembru 2015, il-Fond bagħat ittri legali lill-koperattivi kollha għall-ammonti ta' kontribuzzjonijiet li baqgħu ma tħallasux sas-6 ta' Ottubru 2016. Sussegwentement, il-Fond bagħat ukoll ittra ġudizzjarja lil dawk il-Koperattivi li kienu għadhom ma ħallsux l-ammonti dovuti sat-28 ta' April 2016. Ma kien hemm ebda żviluppi oħra fis-sena finanzjarja li għalqet fit-30 ta' Settembru 2016.

Inkluż fl-ammont imsemmi hawn fuq, hemm bilanċi li jammontaw għal € 514,426 (2015: €338,608) li huma riċevibbli mingħand għadd ta' koperattivi li huma membri tal-Malta Co-Operative Federation. Din il-Federazzjoni nformat bil-miktub lill-Fond Ċentrali tal-Koperattivi li l-membri tagħha mhux se jħallsu l-kontribuzzjonijiet tagħhom lill-Fond qabel ma jigu riżolti ċerti kwistjonijiet li qiegħda tisħaq fuqhom il-Malta Co-Operative Federation. Fl-24 ta' Awwissu 2016, dawn il-koperattivi ddepositaw ammont ta' € 181,959 il-Qorti, liema somma, skond il-Federazzjoni, tirrapreżenta kontribuzzjonijiet dovuti għas-snin 2011, 2012 u 2013. Din is-somma tista' tiġi żbankata mill-Fond Ċentrali jekk il-koperattivi tramite l-Federazzjoni jagħtu l-kunsens tagħhom għal tali żbank jew jekk ikun hemm ordni tal-Qorti finali.

Dan kollu jitfa' dubju dwar jekk il-bilanċi dovuti mingħand dawn il-koperattivi membri humiex se jitħallsu.

Opinjoni Kwalifikata

Fl-opinjoni tagħna, ħlief għall-effetti tal-kwistjoni msemmija taħt Bażi għal Opinjoni Kwalifikata, d-dikjarazzjonijiet finanzjarji tal-Fond Ċentrali tal-Koperattivi jagħtu dehra veritiera u ġusta tat-tranżazzjonijiet finanzjarji u ta' l-istat finanzjarju tal-Fond fit-30 ta' Settembru 2016, il-bidliet fil-fond akkumulat u d-dħul u l-ħruġ tal-flus għas-sena li għalqet f'dik id-data skond l-Istandards Internazzjonali tar-Rappurtaġġ Finanzjarju u ġew imħejjija sew skond id-dispożizzjonijiet ta l-Att dwar is-Soċjetajiet Koperattivi, Kap.442 u nżammu *accounting records* kif suppost.

Mark Bugeja (Partner) għan-nom ta'

GRANT THORNTON
Certified Public Accountants

Tower Business Centre, Suite 3
Tower Street
Swatar BKR 4013
Malta

12 ta' Settembru 2017

Skeda ta' nfiq ta' flus

	2016	2015
	€	€
SPEJJEŻ AMMINISTRATTIVI		
Onoraria lill-membri tal-Kumitat	10,458	10,629
Onoraria tas-Segretarju tal-Kumitat	9,149	8,627
Insurance	968	959
Spejjeż ta' l-informatika	285	89
Dawl u ilma	3,766	1,906
Spejjeż ġenerali	-	300
Kumpens tal-awdituri (inkluż il-vat)	2,360	3,268
Spejjeż professjonali	2,741	945
Spejjeż legali	1,180	118
Deprezzament	3,912	3,912
Spejjeż tal-uffiċċju	246	438
Spejjeż oħra	1,983	210
Spejjeż tal-AGM	(215)	(92)
	36,833	**31,309**
ATTIVITAJIET OĦRA		
Sponsorship	600	600
	600	**600**
KONTRIBUZZJONI LIL KOPERATTIVI MALTA	**67,567**	**66,658**
SHUBIJA MA' GHAQDIET INTERNAZZJONALI	**31,169**	**22,086**

Skeda ta' nfiq ta' flus

	2016 €	2015 €
SPEJJEŻ FINANZJARJI		
Imgħax tal-bank	2,409	11,363
Spejjeż bankarji	36	70
	2,445	**11,433**
SKEMA TA' SUSSIDJU FUQ L-IMGĦAX FUQ SELF U GRANTS OĦRA		
Start-up grants	3,000	1,000
Website u 'training grants'	7,724	8,756
Skema ta'sussidju fuq l-imgħax fuq self	2,095	5,233
	12,819	**14,989**
TOTAL	**151,433**	**147,075**